

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis, Seu Resolutio Casuum Conscientiæ

Juxta Sacram Scripturam, Canones, Et Sanctos Patres

Continens Tractatus de Sacramentis in genere; de Baptismo, de Confirmatione, Eucharistia, Sacrificio Missæ; Constitutionem Innocentii XII. super celebratione Missarum, variaque alia decreta

Genet, François

Parisiis, 1703

Q. 2. Quomodo potest definiri Sacramentum?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40834

2 TRACTATUS I.

Sacramentum autem in Jure Civili & Canonico, sæpè pro juramento sumitur: *Sacramentum*, inquit Canon, *id est juramentum à summis Sacerdotibus, vel Dei Ministris exigi, nisi pro fide recta minimè cognovimus, nec spontè eos jurasse reperimus.* Et quidem Sacramentum dicitur, quia sacrum Dei nomen invocatur. Idem habetur in lege 2. *Cod. Si adversus venditorem.*

Significat aliquando in Scriptura rem sanctam & sacram absconditam & secretam, quo sensu Ephes. 2. dicitur: *Vt notum nobis faceret Sacramentum voluntatis suæ, & Sapientia. cap. 2. nescierunt Sacramenta Dei.* Et ad Timotheum cap. 3. *Magnum pietatis Sacramentum*, hoc est magnum Mysterium, seu res sancta & sacra quæ ab æterno in Deo erat abscondita, Angelis & hominibus ignota, usque ad tempus quo completa est.

Hic non ita sumimus Sacramentum, sed Sacramenti nomine intelligimus quod communiter Concilia, sancti Patres, præsertim Latini, & Theologi, sanctus Augustinus & sanctus Thomas hoc nomine significatum volunt, quibus *sacramentum, sacrum signum est*, ut Divus Augustinus lib. 10. de Civit. Dei. c. 15. & D. Tho. 3. p. q. 60. art. 1.

Synodus etiam Parisiensis an. 1557. ait *Sacramentum ex more Catholica Ecclesia dicitur sacra rei signum.*

Quest. 2. Quomodo potest definiiri Sacramentum hoc modo sumptum?

Resp. In Carechismo Concilii Tridentini ita definitur: *Sacramentum est res sensibus subiecta qua ex Dei institutione sanctitatis & justitia tum significanda tum efficienda vim habet.*

Ut hæc definitio meliùs percipiatur, ejus

De Sacramentis. Cap. I. 3

Angula verba sigillatim sunt explicanda.

Dicitur primò *res sensibus subjecta*, quia, ut ait sanctus Thomas, 3. p. q. 60. art. 4. in corp. post antiquos Patres, *Divina providentia congruum erat atque conveniens*, quæ homines juxta eorum naturam instruit, res spirituales atque divinas per corporea & sensibilia signa nobis manifestare; *Si enim incorporeus esses*, inquit sanctus Chrysoströmus, *nudè ipsa dona incorporea tibi tradidisset: sed quia corpori conjuncta est anima tua, idèò rebus sensibilibus tibi intelligenda traduntur.*

S. Chrysostr. homil. 8, in Matth.

Dicitur secundò, *Qua ex Dei institutione vim habet justitiæ significanda.* Quod ut rectè intelligatur, observandum est, res quæ sensibus cognoscuntur duplicis esse generis; aliæ enim ex destinatione sua ducunt in aliarum rerum notitiam; aliæ ex seipsis cognoscuntur, nec destinatæ sunt ad alias significandas: hujus secundi generis sunt ferè res omnes naturales; verùm primi generis sunt verba, Scriptura, & hujusmodi, quæ ex vi institutionis suæ, ducunt in alterius cognitionem. Quare, ex sancto Augustino, *Signum est quod præter speciem quam ingerit sensibus, facit aliquid aliud in cognitionem venire.*

D. Aug. lib. 2. de Doct. Christiana. cap. 1.

Observandum secundò, signa esse duplicis generis: alia naturalia, ita quidem dicta, quia non ex hominum instituto, sed ex ipsa rei natura, nos inducunt in cognitionem alterius; ita fumus naturâ sua manifestat ignem, ita ut sufficiat fumum videre, ut statim colligamus ignem esse ibi licèt sit absconditus: ita vestigium pedis hominis, vel alterius animalis nivibus impressum, ejus transitum demonstrat: Alia verò sunt signa, quæ talia non sunt ex naturâ sua, sed ex hominum tantum instituto, quæque arbitraria vocantur, quia secundùm

4 TRACTATUS I.

hominis voluntatem aut beneplacitum significant: v. g. bellicorum tormentorum explosio, significat gaudium in adventu alicujus Principis, & Campana, quæ ideo signum in Rituali vocatur, quia dum sonat, indicat tempus divinorum Officiorum. Et similia.

Sacramenta sunt signa in hac ultima acceptione, quia significant, & efficiunt gratiam ex institutione Dei qui solus est Sacramentorum author & institutor, ut innuunt communiter sancti Patres: sanctus Ambrosius ait; *Autor Sacramentorum quis est nisi Dominus Jesus? de calo ista Sacramenta venerunt.* Et Concilium Tridentinum ait: *Si quis dixerit, Sacramenta nova legis non fuisse omnia à Jesu-Christo Domino nostro instituta, anathema sit.*

D. Ambrosius lib. 4. de Sacra. cap. 4.

Conc. Trid. sess. 7. Can. 1.

Denique dicitur, *justitia efficienda vim habet*; quia Sacramenta novæ legis, sunt signa practica, quæ Deus non solum instituit ad significandum, sed etiam ad efficiendum quod significant; per quod differunt à Sacramentis legis naturalis & legis scriptæ sive Mosaicæ, in quibus non continebatur virtus producendi gratiam, quam producebant solum intuitu meritorum ejus qui ea suscipiebat: verum Sacramenta novæ legis in se continent virtutem producendi rem sacram quam significant, & hoc vocatur à Concilio Tridentino sess. 7.

ad Roman. 1.

ad Galat. 4.

Can. 8. producere gratiam *Ex opere operato*; quare Apostolus loquens de Circumcisione, vocat eam *Signaculum justitiæ fidei*: Et similiter Sacramenta veteris legis *Infirma & egena elementa* vocat: & Divus Augustinus ait, *Vetera Sacramenta promittebant gratiam, nostra verò eam exhibent.*

D. August. lib. 19. contra Faustum, cap. 8.

Quæst. 3. Explica hujus definitionis verba in aliquo exemplo particulari?